

Čís. 16008.

Přiznalo-li stavební družstvo čekatelské právo k dvěma domkům manželům s p o l e č n ě, nemá manželka s a m a nárok proti družstvu, aby jí bylo přiznáno čekatelské právo k oběma domkům, vzdal-li se správce konkursní podstaty manželovy čekatelského práva k nim a družstvo jej tohoto práva i následkem výpovědi členství správcem zbavilo, a nemůže žádati, aby jí byly prodány do vlastnictví oba domky (§ 18 stanov).

(Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv I 646/35.)

Žalobkyně se domáhá žalobou, aby usnesení valné hromady žalovaného družstva ze dne 1. března 1933, pokud jím bylo přiznáno čekatelské právo na domky č. p. 282 a 293 v P. Josefu a Janu T-ovým, bylo prohlášeno vůči žalobkyni za neúčinné a žalobkyně uznána čekatelkou vlastnického práva k těmto domkům a aby bylo žalované družstvo uznáno povinným vydati oba řečené domky žalobkyni listinou vkladu schopnou do vlastnictví. První soud vyhověl první části žalobního návrhu, kdežto druhou část pro tentokrát zamítl. O d v o l a c í soud na odvolání obou stran vyhověl odvolání žalovaného družstva tak, že zamítl i první část žalobního nároku a druhou část zamítl konečně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

S právního hlediska jest žalobkyni přisvědčiti, že ona a její manžel Karel S. byli společnými čekateli vlastnického práva na domky č. p. 282 a 283 v P. To jde jasně najevo nejen z návrhu tržové smlouvy ze dne 17. září 1931, který žalované družstvo samo sepsalo a podle něhož měly býti prodány oba tyto domky žalobkyni a jejímu manželu Karlu S-ovi do rovnodílného spoluvlastnictví, ale i z toho, že se žalované družstvo samo přičiňovalo u ministerstva sociální péče o souhlas k tomuto převodu vlastnictví a jej doporučovalo a že také ministerstvo souhlas ten dalo pod podmínkou, že oba domky budou sloučeny v jedno knihovní těleso. Rovněž to, že se tato podmínka, totiž sloučení obou domků, dosud nesplnila, není takové povahy, aby se pro ni musela zamítnouti druhá část žalobního návrhu definitivně. Splnění této podmínky byl na překážku jen požadavek Spořitelny města V., aby ve sloučené knihovní vložce šly za sebou její dvě pohledávky státem nezaručené po 20.100 Kč a za nimi teprve její dvě pohledávky státem zaručené po 93.800 Kč, tedy v tomto pořadí: 20.100 Kč, 20.100 Kč, 93.800 Kč a 93.800 Kč. K tomuto požadavku je ovšem třeba souhlasu ministerstva sociální péče, ale žalované družstvo se o souhlas ten ani nepokusilo, a dokud nebyl odepřen, nebylo družstvo oprávněno z této příčiny zbavovati žalobkyni jejího čekatelského práva na uvedené domky. Žaloba však nemůže obstát z jiného důvodu. Čekatelské právo na domky č. p. 282 a 283 v P.

bylo žalovaným družstvem přiznáno žalobkyni společně s jejím manželem Karlem S-em do rovnodílného spoluvlastnictví k oběma domkům. Když však potom dne 20. prosince 1932 upadl manžel žalobkyně Karel S. do konkursu a správce konkursní podstaty se jeho jménem vzdal čekatelského nároku na oba domky ve prospěch žalovaného družstva, družstvo to vzalo na vědomí a mimo to i Karla S-a zbavilo čekatelského práva na domky ty a vrátilo jeho členský podíl i stavební zálohu do rukou správce konkursní podstaty, nastala zcela nová situace a žalované družstvo nemůže býti donucováno, aby žalobkyni samé přiználo čekatelské právo na celé domky č. p. 282 a 283 v P. a vydalo oba uvedené domky žalobkyni do vlastnictví, když se podle § 22 jeho stanov jedné osobě (také manželce) nesmí prodati více než jeden rodinný dům. Ustanovení § 18 stanov, podle něhož pozůstali příbuzní po zemřelém členu, zejména jeho děti nebo vdova, mohou vstoupiti v práva a závazky zemřelého člena, nelze užítí na souzený případ, ježto Karel S. nezemřel, nýbrž se svého čekatelského práva vzdal. Žalované družstvo za souhlasu ministerstva sociální péče sice mohlo, kdyby domky č. p. 282 a 283 byly sloučeny v jedno knihovní těleso, přiznati k nim i žalobkyni samé čekatelské právo a sloučené domky jí do vlastnictví vydati, avšak povinně k tomu není, ježto takový závazek vůči žalobkyni na sebe nevzalo. Dovolatelčinu názoru, že mělo býti žalobě vyhověno aspoň co do ideální polovice obou domků, ježto její manžel Karel S. bude moci po skončení konkursu opět samostatně jednati a vcházeti v práva a závazky, nelze přisvědčiti, neboť žalované družstvo není povinně čekati v příčině druhé ideální polovice až do skončení konkursu Karla S-a a není povinně poskytnouti Karlu S-ovi znova čekatelské právo, jehož se Karel S. vzdal resp. jehož byl zbaven.

Čís. 16009.

Zřídil-li Státní pozemkový úřad podle §§ 19 a 23 příděl. zák. č. 81/1920 Sb. z. a n. pozemkovou služebnost na přiděleném pozemku ve prospěch jiných pozemků, jest vlastník těchto nemovitostí oprávněn uplatňovati své právo žalobou podle § 523 obč. zák., třebaže dotčená služebnost není dosud zapsána v pozemkové knize a služební pozemek jest lesem. V případě § 19 zák. příděl. nelze užítí patentu z 5. července 1853, č. 130 ř. z. V žalobě na ochranu pozemkové služebnosti jest služební pozemek uvéstí v žalobní žádosti, přesně tak, aby bylo pro každého poznatelné, o který určitý pozemek ve skutečnosti jde.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1937, Rv I 882/35.)

Žalobci, Jan a Marie R-ovi, Antonín a Anastazie Č-ovi, Jan a Marie S-ovi a František J., se v žalobě domáhají, aby bylo zjištěno, že jim jako vlastníkům pozemků p. č. 1194/3, 1194/5 a 1194/6 v N. V. u Ch. a všem jejich právním nástupcům v držení uvedených parcel jako statku panujícího přísluší proti žalovanému jako vlastníku parcely č. 3536